

Commentaar op de wetsvoorstellen Bonte, Vienne en het voorontwerp van wet betreffende de wet op de collectieve schuldenregeling

Samenvatting



Platform Dag zonder krediet

Het voorliggende document is een samenvatting van het standpunt van 20 verenigingen¹, allen lid van het platform Dag Zonder Krediet.

WETSVOORSTEL VAN 28/04/2011 INGEDIEND DOOR DE HEER BONTE E.A.

- 1 Het voorstel dat stelt dat de schuldenaars van de in bemiddeling getreden schuldenaar elke betaling moeten doen op de bemiddelingsrekening (i.p.v. "in handen van de schuldbemiddelaar") krijgt de goedkeuring van de leden die ondertekenen.

- 2 Het voorstel waarbij het bedrag dat ter beschikking wordt gesteld van de schuldenaar, niet lager mag zijn dan het leefloon vermeerderd met de gezinstoelagen, vindt als dusdanig geen bijval bij alle leden die ondertekenen.

In bepaalde situaties (bijv. wanneer de schuldenaar als koppel leeft met iemand die inkomens heeft of bij zijn/haar ouders woont,...) is het mogelijk om een beschikbaar bedrag te voorzien dat lager is dan het leefloon vermeerderd met de gezinstoelagen en een afbetalingsplan voor te stellen waar iedereen zich in kan vinden en dat nog altijd de menselijke waardigheid intact laat. Dankzij die mogelijkheid kunnen dan situaties gedeblokkeerd worden die zonder dat onontwaarbaar zouden zijn.

Vier zaken lijken ons hier primordiaal:

- a- het ABSOLUTE verbod te herhalen om, zelfs met de toestemming van de schuldenaar, onder het leefloon te gaan, zowel in minnelijke als in gerechtelijke afbetalingsplannen.
- b- aan te dringen op het feit dat het leefgeld dat ter beschikking van de schuldenaar gesteld wordt, nog altijd de betaling moet toelaten van de zaken die onontbeerlijk zijn voor het behoud van de MENSELIJKE WAARDIGHEID **van de schuldenaar** en zijn familie (te veel bemiddelaars blijven te strakke budgetten opstellen die geen rekening houden met deze doelstelling van **de collectieve schuldenregeling** (door bepaalde posten te vergeten enz.).
- c- de verplichting voor de gerechtelijke bemiddelaar om bij de opmaak van het plan een gedetailleerd en up-to-date BUDGET op te stellen van de middelen, de lasten en het beschikbare 'overschot' van het gezin, rekening houdend met de gezinssamenstelling en het aantal kinderen. In dat budget mogen de sommen die toegekend worden voor de kosten voor het onderhoud en de opvoeding van de kinderen in geen geval lager zijn dan het bedrag van de gezinstoelagen. Dit voorstel komt overeen met het wetsvoorstel van mevr. Lambert (artikel 3).
- d- de verplichting voor de bemiddelaar/rechter om bij de opmaak van het plan prioritair te waken over de *betaling van lasten* en over de *terugbetaling van schulden* die de eerbiediging van de menselijke waardigheid in gevaar brengen.

- 3 Het voorstel dat de in bemiddeling getreden schuldenaar, voor wat de bemiddelingsrekening betreft die in zijn naam door de gerechtelijke bemiddelaar geopend werd, permanente toegang kan hebben tot alle informatie dienaangaande en vrij geldopvragingen en overschrijvingen mag doen tot op de hoogte van het toegekende leefgeld, krijgt maar gedeeltelijke goedkeuring van de sector.

Wij zijn van mening dat de in bemiddeling getreden schuldenaar een effectief **recht van inzage** moet hebben op de bemiddelingsrekening, hetzij via internet, hetzij via het maandelijks opsturen van de rekeninguittreksels, wat ook inhoudt dat de bemiddelaar effectief antwoord geeft op alle vragen om uitleg van de schuldenaar over de rekeninggegevens.

Aan de andere kant, wat betreft de mogelijkheid voor de schuldenaar om vrij over deze rekening te beschikken tot op de hoogte van het toegekende leefgeld, denken wij dat er een te groot risico is op fraude of fouten omdat – technisch gesproken – niet gegarandeerd kan worden dat de schuldenaar het vastgelegde plafond niet kan overschrijden. Door kort na elkaar opeenvolgende geldopvragingen aan verschillende geldautomaten te doen is het immers wel degelijk mogelijk om meer dan de opgelegde limiet af te halen.

- 4 Het voorstel dat het minnelijke schikkingsplan een absolute maximale looptijd van 7 jaar moet hebben, draagt de goedkeuring niet weg van de sector.

De looptijd beperken tot 7 jaar dreigt bepaalde minnelijke schikkingen in gevaar te brengen, waarbij men de verkoop van het onroerend goed van de schuldenaar probeert te vermijden door langere aflossingsplannen met de schuldeisers overeen te komen. Idem voor bepaalde soorten van in bemiddeling getreden schuldenaars (landbouwers), voor wie behoorlijk langlopende plannen nodig zijn om de verkoop te vermijden van een onroerend goed dat onmisbaar is voor de uitoefening van hun beroep.

Hier is dus van belang :

- a- te preciseren dat de looptijd van het aflossingsplan overgelaten moet worden aan het oordeel van de bemiddelaar, onder toezicht van de rechter.
- b- dat de wet mag voorzien dat het plan niet langer loopt dan 7 jaar, op voorwaarde echter dat de bemiddelaar de mogelijkheid wordt gelaten om die termijn te overschrijden mits een speciale motivering.
- c- in de wet op te nemen dat het plan begint te lopen vanaf de beschikking van toelaatbaarheid en niet vanaf de homologatie van die beslissing door de rechter. Dit voorstel komt overeen met het wetsvoorstel van mevr. Lambert (artikel 4/2).

- 5 Het voorstel om de minnelijke fase te beperken tot 2 x 6 maanden draagt maar gedeeltelijk de goedkeuring van de sector weg.

In veel gevallen waar de toestand van de schuldenaar niet stabiel is, is het moeilijk om een plan op poten te zetten binnen de opgelegde termijn. Om dan een absolute limiet van één jaar op te gaan leggen, dreigt een heel snelle herziening van de plannen in die situaties en dat zou contraproductief zijn.

Niettemin, omdat de schuldenaar tijdens die voorbereidende fase al een aderlating van zijn inkomsten ondergaat, is het van belang om een looptijd van in principe 6 maanden aan te houden, met mogelijkheid tot verlenging.

Daarom bevelen wij aan :

- a- dat de eerste verlenging automatisch zou zijn, aangezien het in de praktijk onmogelijk is om een plan voor te stellen dat binnen die termijn van 6 maanden de goedkeuring van de schuldeisers zal wegdragen. De redenen voor die eerste verlenging zullen echter in het jaarverslag toegelicht moeten worden.
- b- dat elke latere verlenging enkel toegestaan mag worden voor ernstige redenen en op grond van een met redenen omklede beslissing

Getuigenis

- 6 Het voorstel dat stelt dat alle gerechtelijke bemiddelaars (inclusief de advocaten, deurwaarders en notarissen) erkend moeten zijn, krijgt onze goedkeuring voor wat betreft de nagestreefde doelstelling, maar niet voor wat betreft de manier waarop men dat doel wil bereiken.

Erkenningsvoorwaarden die vrij vastgelegd worden door de bevoegde autoriteit, brengen een risico met zich mee van verschillen tussen de gewesten. Wij pleiten eerder voor een verplichte vorming voor de schuldbemiddelaars, ongeacht of ze advocaat, deurwaarder, notaris of jurist binnen een schuldbemiddelingsdienst zijn.

Er moet een overgangsregeling voorzien worden voor de bemiddelaars in functie die deze vorming niet gevolgd hebben (bijv. door hen twee jaar de tijd te geven om aan deze verplichting te voldoen). Dit voorstel komt overeen met het wetsvoorstel van mevr. Lambert (artikel 5/1).

- 7 Het voorstel dat het jaarverslag aan de in bemiddeling getreden schuldenaar gecommuniceerd moet worden, krijgt onze steun. Dit voorstel komt overeen met het wetsvoorstel van mevr. Lambert (artikel 5/2).

Daar zouden we echter nog willen aan toevoegen :

- a- dat dit verslag *elk jaar* gecommuniceerd moet worden, *te rekenen vanaf de beschikking van toelaatbaarheid* ;
- b- dat het een minimum aan informatie moet bevatten (staat van de procedure, uitgevoerde plichten, redenen voor de verlenging van de termijnen, geüpdate sociale en financiële toestand van de in bemiddeling getreden schuldenaar, toekomstperspectief, stand van de bemiddelingsrekening, ...) ;
- c- dat de bemiddelaar er de historiek van de bewegingen op de rekening of een kopie van de rekeninguittreksels moet bijvoegen ;
- d- dat de bemiddelaar aan de in bemiddeling getreden schuldenaar alle uitleg moet verstrekken wanneer die daarom vraagt.

Getuigenis

WETSVORSTEL VAN 19/10/2010 INGEDIEND DOOR MEVROUW VIENNE E.A. EN WETSVORSTEL VAN 06/07/2011 INGEDIEND DOOR MEVR. LAMBERT

① Indexering van het spaargeld

De sector keurt het idee helemaal goed dat de indexering van het spaargeld automatisch zou gebeuren, maar zou toch graag zien dat die indexering de evolutie van de index van de consumptieprijzen in plaats van de gezondheidsindex zou volgen. Dit voorstel komt overeen met het wetsvoorstel van mevr. Lambert (artikel 2).

② Volledige schuldkwijtschelding

Volgens de sector is de doelstelling lovenswaardig, maar de beoogde maatregel ondoeltreffend. De automatische volledige schuldkwijtschelding botst binnen de magistratuur, de balie en de burgermaatschappij op felle weerstand, die nu eens met de fundamente van ons burgerlijk wetboek (voor de juristen), dan weer met diverse morele waarden verband houdt.

Volgens ons is de collectieve schuldvereffeningsprocedure helemaal niet aangepast aan de insolvable consumenten. Er zou nagedacht moeten worden over een kortere en minder dure procedure voor die groep.

Getuigenis

1. Equipes Populaires, Centre d'Appui Médiation de dettes (anciennement Grepa), CRIOC/OIVO, Groupe Action Surendettement, Centre de Référence du Hainaut (CRéNo), Vlaams Centrum Schuldbemiddeling (VCS), Beweging van mensen met laag inkomen en kinderen, Centre de référence de Liège (GILS), Réseau Financement Alternatif, Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, Centre de référence de Namur (MEDENAM), CSC/ACV, FGTB/ABVV, JOC/F, Réseau belge de lutte contre la pauvreté, Forum bruxellois de lutte contre la pauvreté, Réseau wallon de lutte contre la pauvreté, KWB, KAV, UROC-Nord Pas-de-Calais